

Horányi Elek (1736–1809)

Piarista pap, tanár. Horányi Gábor királyi tanácsosnak, Pest-Pilis-Solt megye alispánjának a fia. Budán született, majd Prágában, Budán, Pozsonyban, Kassán, Győrött tanult. 1752-ben Privigyén lépett a piarista rendbe, két év szerzetesi próbát követően Pesten tette le a fogadalmat. 1755-ben a rend Rómába küldte, ahol a természettudományokkal foglalkozott. Európa körútját (Nápoly, Firenze, Pisa, Svájc, Németalföld, Anglia) követően 1758-ban tért végleg vissza hazájába. Rövidesen misés pap lett, majd Nyitrán, Szegeden, Kecskeméten, Mosonmagyaróvárott, végül Vácott tanított.

Ekkor, élete második felében tudományos kutatásai a magyar történelem felé fordultak. Ezt követően visszavonultan élt, és csak munkájának szentelte életét. Sorra vették fel tagjaik sorába a külföldi tudós társaságok: a berlini, a lipcsei, a jénai, a hesseni, a svájci és a bajor. 1778-ban bölcseleti doktor lett és a magyar történelem tanára. 1786-ban fogott hozzá a *Memoria Hungarorum* kiegészítéséhez. Az 1790-es országgyűlés feletti lelkesedésében adta ki a magyar Szent Koronáról szóló értekezését. Utolsó éveiben elkészítette két kötetben a piarista rend tudósainak életrajzát.

Munkái:

- *Nova Memoria Hungarorum et provincialium scriptis editis notorum quam excitat... Pars I. A-C. Pes, 1792. (Több kötete nem jelent meg.)*
- *Scriptores Piarum Scholarum liberaliumque artium magistri quorum ingenii monumenta exhibet. I-II. köt. Buda, 1809. (A szerző életrajzával Schedius Lajostól.)*

Irodalom:

- *Lukinich Imre: A magyar bibliográfiáról első kísérletei. Magyar Könyvszemle, 1925. 6-18. l.*
- *Durzsa Sándor: Adatok Horányi bibliográfiai munkásságához. Magyar Könyvszemle, 1956. 3. sz. 246-251. l.*
- *Kókay György: Horányi Elek (1736–1809). A Könyvtáros, 1960. 8. sz. 586-587. l.*
- *Kókay György: Horányi Elek "Memoria Hungarorum"-ának németországi visszhangjához. Magyar Könyvszemle, 1979. 1. sz. 65-66. l.*

<http://mek.oszk.hu/05600/05664/html/images/fff5676.jpg>